

Allmän avelsstrategi 2024–2028

Allmän avelsstrategi

Godkänd av fullmäktigemötet 26.11.2023. Gäller för tiden 1.1.2024–31.12.2028.

Innehåll

Bakgrund.....	3
Målen med hundavel.....	3
Avelsstyrning i Kennelklubben och specialklubbar	3
Målsättningar i den allmänna avelsstrategin	4
Åtgärder för att förverkliga den allmänna avelsstrategin	5
1. Avelsframsteg.....	5
2. Hälsa	5
2.1 Ärftliga fel och sjukdomar.....	6
3. Beteende och mentalitet.....	6
3.1 Arbetande hundar	7
3.2 Sällskapshundar	7
4. Byggnad	7
5. Fortplantning.....	8
5.1 Artificiell insemination.....	9
5.2 Tiken och tagning av valpar	9
6. Livslängd	9
7. Genetisk mångfald.....	9
7.1 Val av avelshundar i syfte att bevara den genetiska mångfalden	9
7.2 Antalet avkommor under hundens livstid	10
7.3 Inavelsgrad.....	10
7.4 Inmönstring samt korsningar mellan rasvarianter och raser	10
8. Information och utbildning.....	11
9. Samarbete med veterinärer och forskare	11
10. Internationellt samarbete.....	11
10.1 Rasstandarder.....	12
10.2 Övriga åtgärder	12
Inhemska raser	12
Bilagor.....	13

Bakgrund

Avelsstrategin för Suomen Kennelliitto r.y. – Finska Kennelklubben r.f. (nedan Kennelklubben) gäller för samtliga hundraser. Strategin är i samklang med Kennelklubbens allmänna samt avelsstyrande regler och instruktioner. I avelsstrategin har också beaktats lagen om djurvälstånd, särskilt 25 § i denna lag (Bilaga 1), och Europarådets resolution om avel av sällskapsdjur (Bilaga 4). Avelsstrategin överensstämmer med den regelsamling om hundavel som utfärdats av Fédération Cynologique Internationale (FCI, den internationella takorganisationen för kennelklubbar) (Bilaga 6), FCI:s anvisningar om korsningar mellan olika raser och rasvarianter (Bilaga 5), och är likaså i linje med FCI:s allmänna avelsstrategi (bilaga 3).

Målen med hundavel

Det allmänna syftet med djuravel är förbättring av djurbeståndets kvalitet.

Hunduppfödning och utvecklingen av hundraser bör utgå från egenskaper som angetts i rasstandarderna, dock utan att överdriva någon av de egenskaper som angetts, samt planering på lång sikt; utöver rasegenskaper ska målsättningen vara hundars hälsa, funktionsförmåga och höga ålder. Vid avel och när valpar tas ska såväl tikens som valparnas välmående säkerställas.

Avelsstyrning i Kennelklubben och specialklubbar

Kennelklubbens funktioner som ansluter till hundavel och avelsstyrning utgår från denna strategi, som slår fast allmänna riktlinjer och huvudprinciper för avel. Fastställandet av Kennelklubbens tyngdpunkter och utdelningen av resurser påverkas av avelsstrategin. Kennelklubbens verksamhet utvecklas så att den möjliggör förverkligandet av de mål som anges i strategin och tjänar hundavel så ändamålsenligt och effektivt som möjligt.

Hundavel styrs i Kennelklubben även genom rasspecifika avelsstrategier (JTO) och program för motarbetande av ärftliga sjukdomar och defekter (PEVISA) samt övriga regler och direktiv. Avelsverksamheten i specialklubbar bör grunda sig på de målsättningar och medel som presenterats i rasens JTO. Syftet med JTO och PEVISA-program är bl.a. att säkerställa att allmänt förekommande sjukdomar hos rasen fås under kontroll och inte blir allmänna. Specialklubbar ansvarar i första hand om att ansöka om PEVISA-program för sina raser och om uppföljning av programmets verkningar. Specialklubbar och underlydande rasföreningar samt rasklubbar ansvarar för avelsstyrningen för sina respektive raser samt för JTO.

Specialklubbens, rasföreningens eller rasklubbens avelsrådgivning (även erhållande av information om den planerade kombinationen) som utgår från rasens JTO eller handledning av Kennelklubben är att rekommendera inför uppfödarens första valpkull.

Målet är att uppfödare har ett kennelnamn som godkänts av FCI samt att de undertecknar Kennelklubbens uppfödarförbindelse och handlar enligt förutsättningarna i förbindelsen när de gör avelsval.

Kennelklubben kan vid behov ingripa i rasens avel i enlighet med villkoren som ställs i lagen om djurvälstånd och dess förordningar.

Målsättningar i den allmänna avelsstrategin

- 1. För att kunna uppnå genetiska framsteg är hundarna som används i avel bättre än rasens genomsnitt avseende önskade egenskaper.*
- 2. Allvarliga fel och sjukdomar som inverkar på hundens välmående motarbetas. Hund som används i avel är kliniskt frisk beträffande sjukdomar som orsakar hunden smärta eller olägenhet eller annars begränsar hundens arttypiska liv.*
- 3. Hund som används i avel ska till sin mentalitet och beteende vara sådan att den klarar sig väl av vardagliga situationer.*
- 4. Hund som används i avel är rastypisk till sin byggnad och exteriör och har inga allvarliga exteriöra fel som inverkar negativt på hundens välmående. Hund som används i avel ska till sin byggnad och även till övriga delar vara lämplig för det användningsändamål rasen har avlats till.*
- 5. Hund som används i avel kan föröka sig på ett naturligt sätt och kan ta hand om sina valpar.*
- 6. Hund som används i avel härstammar från så långlivade individer som möjligt.*
- 7. Den genetiska mångfalden hos varje ras ska tryggas vid avel. Olika individer i rasens population används mångsidigt i avel.*
- 8. Kennelklubben stödjer och organiserar verksamhet som bidrar till att öka kännedom om hundars arvs massa, hälsa och sjukdomar.*
- 9. Samarbetet med veterinärer och forskare upprätthålls. Målsättningar och åtgärder i avelsstrategin är enhetliga med veterinärverksamheten.*
- 10. Kennelklubben medverkar genom Nordiska Kennelunionen och FCI i den internationella gemenskapen för ökning av kunskaper och färdigheter inom hundavel. I den internationella gemenskapen är huvudprincipen alltid att hundars hälsa och välmående prioriteras.*

Åtgärder för att förverkliga den allmänna avelsstrategin

1. Avelsframsteg

För att kunna uppnå genetiska framsteg är hundarna som används i avel bättre än rasens genomsnitt avseende önskade egenskaper.

Önskade egenskaper har definierats i JTO av specialklubben och är egenskaper som avlas på och som är väsentliga för rasen.

Det behövs omfattande datainsamling för att kartlägga egenskaper hos rasens individer. Kennelklubben och rasföreningar samlar information om hundar på många olika sätt. Uppgifterna sparas i föreningars och Kennelklubbens databaser där de bör vara tillgängliga för alla.

Information om egenskaper hos raser och individer erhålls från anlags- och arbetsprov, mentaltester, MH-beskrivningar, avelsgranskningar, utställningar samt officiella hälsoundersökningar.

Statistik som anknyter till hälsa erhålls via Kennelklubbens hälsoenkät och Agrias rasprofiler samt anmälningar om dödsorsaker. Kennelklubben vidareutvecklar insamling av hälso- och beteendedata från hundägare och veterinärer ytterligare. Information samlas via Omakoira så att den kan sparas i uppgifterna för hunden i fråga. Informationen är offentligt med ägarens tillstånd och visas i hundens uppgifter i avelsdatasystemet.

2. Hälsa

Allvarliga fel och sjukdomar som inverkar på hundens välmående motarbetas. Hund som används i avel är kliniskt frisk beträffande sjukdomar som orsakar hunden smärta eller olägenhet eller annars begränsar hundens arttypiska liv.

Specialklubbar, rasföreningar och rasklubbar fastställer i JTO och PEVISA-program tyngdpunkter, nödvändiga åtgärder och avelsrekommendationer/-restriktioner avseende rasens hälsa. Vid behov anlitas veterinärer för att fastställa hur allvarliga de olika hälsoproblemen är.

Om det finns en screeningundersökning eller ett gentest för en defekt eller sjukdom bör detta användas som hjälp för att hindra uppkomsten av sjuka hundar. När det är fråga om fel och sjukdomar som styrs av flera genpar, ska det i avel användas hundar som med hänsyn till dessa egenskaper är bättre än genomsnittet i rasen, så att genetiska framsteg kan ske. För att reda ut vilka hundar som är bättre än rasens genomsnitt utnyttjas tillgängliga resultat från hälsoundersökningar, antingen i form av index eller, om dessa saknas, genom att utreda det genomsnittliga hälsotillståndet hos nära släktingar. Större exakthet i avelsurvalet fås om så många som möjligt av en avelshunds avkommor undersöks innan hunden används ytterligare i avel.

Rekommendationen är att en hund som används i avel ska vara minst 2 år gammal, gärna äldre än så, i syfte att erhålla så säker information som möjligt om egenskaper hos hunden själv och dess nära släktingar

med tanke på avel. Specialklubbar antecknar i rasens JTO rasspecifika rekommendationer avseende åldern på avelshundar. Dessa kan även fastställas i PEVISA-villkoren.

2.1 Ärftliga fel och sjukdomar

En hund är till sin konstruktion och hälsa lämplig för avel om den saknar sjukdomar eller fel som försämrar dess välmående och hindrar den från att leva ett normalt, rörligt liv, eller sådana sjukdomar eller fel som kräver regelbunden eller upprepad medicinbehandling eller specialdiät. Hunden får inte heller ha ett fel eller en sjukdom som förvärras av dräktighet och valpning. Den får veterligen inte ge i arv fel eller sjukdomar av ovan nämnda slag, med undantag av sjukdomar som nedärvs recessivt via ett genpar.

Hunden borde beläggas med avelsförbud om den har en sjukdom som äventyrar dess välmående eller förkortar dess livslängd, t.ex. en allvarlig ärftlig ögonsjukdom eller tillväxtrubbning eller dysplasi i skelettet. Också Kennelklubben kan belägga hunden med avelsförbud i enlighet med Registreringsbestämmelserna.

Om det för avel väljs en individ i vars närmaste släkt (släktskap 25 % eller mer) det förekommer en allvarlig, ärftlig sjukdom, ska den paras med en frisk individ i vars närmaste släkt samma sjukdom/fel inte förekommer alls.

Avsikten är att främja utvecklingen av gentester för defekter och sjukdomar som styrs av ett genpar. Gentester som är nödvändiga för olika raser tas i bruk och resultaten sparas i Kennelklubbens avelsdatabas. Avsikten med gentester är inte att snabbt gallra bort sjukdomsorsakande gener från stammen, utan att möjliggöra användningen av anlagsbärare i avel.

Då sjukdomen nedärvs autosomalt recessivt kan man i avel göra kombinationer där den ena parten är frisk till sin genotyp (normal allel i bägge kromosomer). Då föds inga avkommor som är sjuka till sin genotyp.

När sjukdomen nedärvs X-kromosomalt recessivt, måste tiken i avelskombinationen vara frisk till sin genotyp (normala alleler i vardera X-kromosomen), medan hanhunden kan vara antingen frisk (normal allel i X-kromosomen) eller sjuk (mutation i X-kromosomen).

När sjukdomen nedärvs autosomalt eller X-kromosomalt dominant, är det bara genom en kombination av två hundar som båda är friska till sin genotyp (ingendera av föräldrarna är ens en bärare) som det kan garanteras att sjuka avkommor inte föds.

Om ett gentest inte är tillgängligt strävar man efter att främja ibrukttagandet av en standardiserad och upprepbar metod för screeningundersökning (en sådan finns t.ex. för höftledsdysplasi) eller genom att fastställa genotypen eller sjukdomsriskerna utifrån släktingar (jfr EPI-tal för finska spets). Man försöker utreda nedärvningsmönstren av de allvarligaste ärftliga felen och sjukdomarna i samarbete med specialklubbar, Kennelklubben och forskare.

3. Beteende och mentalitet

Hund som används i avel ska till sin mentalitet och beteende vara sådan att den klarar sig väl av vardagliga situationer.

En skygg eller aggressiv hund används aldrig i avel, oberoende av ras. Hunden bör dessutom klara sig av och återhämta sig från situationer den upplevt som stressande. I JTO antecknas uppgift om rekommenderade metoder för bedömning av mentalitet hos rasens individer, hurdana resultat som rekommenderas för avelshundar samt hurdan beteende som är typiskt för rasen. Även enkäter används i syfte att samla in behövlig information om beteende.

Kennelklubben anser som viktigt att hundar används för de användningsändamål som angetts i rasstandarderna – under förutsättningen att användningsändamålet är etiskt, acceptabelt för det nutida samhället och att hundarnas välmående beaktas i användningen.

3.1 Arbetande hundar

Att rastypisk användning är ett av avelskriterierna främjar i flesta fall bevarandet av ett balanserat beteende och en sund kroppsbyggnad. För arbetande hundar samt assistans- och tjänstehundar är långvarig och framgångsrik användning i mentalt och fysiskt ansträngande uppdrag ofta en god mätare på individens benägenheter. För bedömning av arbetsegenskaper hos avelshundar i övriga arbetande raser rekommenderas ett rastypiskt prov.

I vissa raser har en del arbetande hundar eventuellt uteblivit från Kennelklubbens register. Kennelklubben främjar möjligheter för registrering av arbetande hundar, assistanshundar och tjänstehundar samt uppfödarnas möjlighet att använda dessa hundar i avel. Sådana hundar kan även föras in i Kennelklubbens id-märkningsdatabas eller på vissa villkor registreras i Kennelklubbens raskorsningsregister.

3.2 Sällskapshundar

Egenskaperna hos sällskapshundar är också arbetsegenskaper: en sällskapshund som används i avel bör vara social och mentalt stabil.

Som utvärdering rekommenderas rastypiska prov eller något av följande eller motsvarande:

- mentaltest
- Mentalbeskrivning Hund (MH-beskrivning)
- behörighetsprov (BH)
- avelsgranskning av beteende eller annan avelsbesiktning som även omfattar bedömning av beteende

4. Byggnad

Hund som används i avel är rastypisk till sin byggnad och exteriör och har inga allvarliga exteriöra fel som inverkar negativt på hundens välmående. Hund som används i avel ska till sin byggnad och även till övriga delar vara lämplig för det användningsändamål rasen har avlats till.

I avel används enbart rastypiska hundar som till sin kroppsbyggnad lämpar sig för rasens användningsändamål.

Det rekommenderas att en hund som används i avel har erhållit ett godkänt resultat antingen från en officiell avelsgranskning, -besiktning eller hundutställning. De viktigaste egenskaperna att avla på definieras i JTO.

Allvarliga fel eller anomalier som inverkar negativt på hundens välmående får inte förekomma i byggnaden eller exteriören av en avelshund. Hunden får inte uppvisa tecken på sjukdom, andningsbesvär eller motoriska svårigheter. En sådan hund kan inte tilldelas pris på utställningar och den kan inte heller delta i prov eller tester som kräver fysisk aktivitet. Vid behov ska en veterinär undersöka hundens hälsotillstånd.

I enlighet med Europarådets resolution (bilaga 4) bör hundar med följande egenskaper, som i respektive ras är överdrivna, inte användas i avel:

- väldigt stor eller väldigt liten storlek
- relationen mellan längd och höjd hos raser med korta ben
- kort skalle eller nosparti

Enligt resolutionen får en avelshund inte heller ha någon av följande egenskaper:

- bestående fontanell
- onormala benställningar (t.ex. alltför knappa bakvinklar)
- onormal tanduppsättning (t.ex. felplacerade hörntänder)
- onormal storlek och form på ögon eller ögonlock (entropion, ektropion, stora utstående ögon)
- väldigt långa öron
- påfallande rynkig hud

Inga överdrivna rasegenskaper är att rekommendera. I utbildningen av exteriördomare betonas särskilt sådana extrema drag som utgör risker för hundens hälsa och välmående, likaså fästs vikt på domarnas förmåga att upptäcka en osund kroppsbyggnad. Exteriördomare förbinder sig att rätta sig efter de av NKU godkända rasspecifika instruktionerna (BSI, bilaga 7) samt målsättningarna i avelsstrategin.

Det ska också säkerställas att det hos valparna inte uppstår hälsoproblem eller fel till följd av genotypen, exempelvis allelbetingad hårlöshet, merle, harlekin, blådilution, stubbsvans eller ridgekam (bilaga 2). Vid behov utfärdar Kennelklubben avelsrekommendationer eller -restriktioner för dessa egenskaper och/eller raser.

Hundar som har genomgått kirurgisk korrigerings på grund av medfödd fel eller svaghet i konstruktionen bör beläggas med avelsförbud. Sådana fel eller svagheter är t.ex. överdrivet löst skinn, läpp- och nosveck, hängande ögonlock, trånga näsborrar, kondrodystrofiska anomalier i frambenen, patellaluxation och bettanomalier.

5. Fortplantning

Hund som används i avel kan föröka sig på ett naturligt sätt och kan ta hand om sina valpar.

Både tiken och hanen ska vara villiga och kapabla till naturlig parning. Parning får inte ske med tvång.

Tikar som vid sin första valpkull inte har kunnat föda på naturlig väg eller som utan orsak inte har tagit hand om sin kull normalt, borde inte användas på nytt i avel.

Hanhundar som visat sig inte klara av normal betäckning eller som har bristfällig könsdrift bör inte användas i avel. Vid avel ska uppmärksamhet fästas på förutom könsdrift, också på hanens förmåga att befrukta tiken.

Utvecklingen av kullarnas genomsnittliga storlek i rasen uppföljs. Uppgifter om kullstorlek samt fortplantning i rasen och eventuella problem i anslutning till det inskrivs i rasspecifika JTO, likaså rekommendationer avseende dessa.

5.1 Artificiell insemination

Vid artificiell insemination följs anvisningar som separat utfärdats av Kennelklubben och FCI. Orsaken till insemination får inte vara tikens eller hanens ovilja eller oförmåga att para sig normalt.

För användning av fryst sperma gäller dessutom rasspecifika krav och kraven i Registreringsbestämmelserna.

5.2 Tiken och tagning av valpar

Utöver grundreglerna gäller att en tik, vars välmående kan äventyras av parning, dräktighet eller valpning på grund av extrema anatomiska drag antingen hos tiken eller valparna, ska inte användas i avel. Den rekommenderade övre åldersgränsen för en tik som betäcks för första gången är 5 år.

I avel bör användas hundar som efter en naturlig förlossning inte har behövt särskilt stöd under de första livsveckorna.

6. Livslängd

Hund som används i avel härstammar från så långlivade individer som möjligt.

I avel prioriteras friska hundar som härstammar från långlivade släkt. En hunds livslängd ska inte förlängas i onödan på bekostnad av dess hälsa och välmående.

Utvecklingen av rasens genomsnittslivslängd och de vanligaste dödsorsakerna följs upp. Dessa analyseras rasspecifikt i JTO för respektive ras. Livslängden av så många förfäder (3–4 generationer) och nära släktingar som möjligt kartläggs och beaktas i raser där den genomsnittliga livslängden är låg.

7. Genetisk mångfald

Den genetiska mångfalden hos varje ras ska tryggas vid avel. Olika individer i rasens population används mångsidigt i avel.

Avelskriterierna för rasen definieras i JTO. Kriterierna ska i första hand utgå från hundars välmående; hundar ska inte uteslutas från avel på grund av exteriöra aspekter som är av ringa betydelse för hundens hälsa.

Man låter inte antalet avkommor efter en enskild hane växa för högt och upprepning av samma kombinationer undviks.

Inavel som en faktor som minskar beståndets genetiska mångfald bedöms ras för ras. Nödvändiga åtgärder definieras i rasspecifika JTO och PEVISA-program.

7.1 Val av avelshundar i syfte att bevara den genetiska mångfalden

Vid styrning av avel bör det alltid säkerställas att minst 50 % av rasens population kvarstår för avel efter att hänsyn har tagits till alla kriterier. Efter tillämpning av åtgärder som begränsar avel (t.ex. PEVISA eller rasspecifika specialbestämmelser) ska det återstå ett tillräckligt antal hundar att välja för avel.

Avelshundarna väljs med prioritering av de viktigaste egenskaperna, med så jämn fördelning mellan olika kullar som möjligt. Ökning och bevarande av genetisk mångfald tillåter kompromisser avseende

avelshundars egenskaper, när det är fråga om fel som är av ringa betydelse för hundens välmående. Kompromisserna för att trygga genetisk mångfald får dock inte gå så långt att en hund som är kliniskt sjuk eller ostabil till sin mentalitet används i avel, inte heller får hundar med sinsemellan identiska fel paras. Vid bedömning av avelshundar tas särskild hänsyn till sjukdomar som utgör risk för hundens hälsa och välmående eller som förkortar hundens livslängd.

7.2 Antalet avkommor under hundens livstid

Specialklubbarna skriver in det rekommenderade maximiantalet avkommor för rasen i rasens JTO och vid behov i PEVISA-villkoren. En allmän rekommendation är att en enskild hunds totala antal avkommor under hundens livstid inte överskrider 5 % av antalet valpar som registreras i rasens population under en generation (4 år). Mängden avkomma efter en hanhund bör fördelas så jämnt som möjligt över olika år. Vid bedömning av mängden avkomma ska raspopulationens storlek granskas inte bara på nationell nivå utan också internationellt, särskilt när det gäller raser där antalet individer är litet.

7.3 Inavelsgrad

Kombinationer av nära släktingar (fader-dotter-, moder-son- eller helsyskonkombination, inavelsgrad minst 25 %) bör inte göras. Valpar som föds från kombinationer av detta slag beläggs med permanent avelsförbud.

Det rekommenderas att kombinationens inavelsgrad är högst 6,25 % (räknat på 4–5 generationer) och att en enskild hund förekommer högst en gång i stamtavlan på tre generationer (*ancestor loss coefficient, ALC* är 1,0 alltså stamtavlan består av olika hundar till 100 %). I en stamtavla på fyra generationer borde ALC vara över 0,90 (stamtavlan består av olika hundar till 90 %). Specialklubbarna följer utvecklingen av rasens inavelsgrad, skriver in rekommendationer i rasspecifika JTO och eventuella begränsningar i PEVISA-villkoren.

7.4 Inmönstring samt korsningar mellan rasvarianter och raser

Avelsbruk av lantrasstammar uppmuntras genom att möjliggöra inmönstringar av oregistrerade hundar i raser hos vilka det förekommer oregistrerade originalstammar. Även hundar som är införda i register som inte är godkända av FCI kan inmönstras enligt det förfarande som beskrivs i Registreringsbestämmelserna.

Om den effektiva populationen av en ras under de senaste 3–4 generationerna, inklusive utländska populationer, är utgående från inavelsgraden 50 eller mindre, eller om den effektiva populationen är 200 eller mindre räknat utifrån en formel som baserar sig på antalet avelshundar, bör den genetiska mångfalden ökas ytterligare i rasen genom raskorsningar och/eller inmönstring av hundar av lantrasstammar.

Raskorsningar och korsningar mellan rasvarianter godkänns också om det i en ras eller någon av dess varianter finns risk för anhopning av en så stor mängd av allvarliga defekter och sjukdomar eller gener som utgör risk för dessa, att det inte finns tillräckligt många hundar i rasen som är friska och rastypiska till beteendet för att användas i avel. Detsamma kan göras om rasens ursprungliga arbetsegenskaper gått förlorade och det är önskvärt att återupprätta sådana.

En tredje situation som skapar förutsättningar för raskorsningar är om det finns behov av en förbättring mot en sundare riktning vad gäller kroppsbyggnaden hos hundarna i rasen. Om hundarna i rasen inte har tillräckligt sunda konstruktioner för att kunna föröka sig normalt kan rasens avel fortsättas genom att korsa in en ras med en sundare konstruktion.

Alla planer på korsningar och inmönstringar sker i samarbete mellan uppfödare, specialklubben och Kennelklubben. Kennelklubben har tagit fram separata direktiv om förverkligande av raskorsningar.

8. Information och utbildning

Kennelklubben stödjer och organiserar verksamhet som bidrar till att öka kännedom om hundars arvs massa, hälsa och sjukdomar.

Alla personer inom den organiserade hundverksamheten har som mål att med sin verksamhet öka den allmänna kunskapen om hundar.

Kennelklubben utbildar regelbundet uppfödare, avelskonsulter i föreningar, distriktsutbildare och kennelkonsulter. Aktuell information om frågor kring avel och hunduppfödning ges på utbildningar. Kennelklubben framställer utbildningsmaterial om avel, ärftlighet och uppfödning. Kennelklubben styr uppfödare, hundägare och valpköpare att söka information om hundars välfärd, avel och hundköp hos specialklubbar och, med hjälp av experter på olika områden, utbildar specialklubbar och deras funktionärer till att utföra denna uppgift.

Kennelklubben håller kontakt med forskare och veterinärer inom fältet för att bibehålla sin kunskap och kompetens i frågor som berör hundavel. Viktiga nya forskningsresultat och avelsdirektiv som påverkar de avelsval uppfödare gör skickas till specialklubbar och publiceras i Kennelklubbens publiceringskanaler.

Avelsstrategin ingår i utbildningen för utställnings-, prov- och tävlingsdomare.

Koiranet-avelsdatasystemet förnyas.

Kennelklubben erbjuder frivillig fortbildning för uppfödare om hundars allmänna välmående och avel i anslutning till hundhållning och -uppfödning.

9. Samarbete med veterinärer och forskare

Samarbetet med veterinärer och forskare upprätthålls. Målsättningar och åtgärder i avelsstrategin är enhetliga med veterinärverksamheten.

Information om hundars hälsa och sjukdomar är nödvändigt i syfte att nå framsteg med avel. I samarbete med veterinärer och forskare inom fältet har man som mål att utarbeta förbättrade diagnoser av ärftliga fel och sjukdomar samt metoder för att identifiera kliniskt friska och sjuka hundar. Kennelklubben ger anvisningar för veterinärer om genomförandet av undersökningar som registreras officiellt och om avgivning av undersökningsutlåtanden.

Kennelklubben verkar i samarbete med veterinärer och forskare. Informationsutgivning till veterinärer effektiveras. Veterinären kan, med hundägarens samtycke, anteckna uppgift om en sjukdom som konstaterats hos hunden i Kennelklubbens register. Fonden för forskning i hundarnas hälsa, som innehas av Kennelklubben och Veterinärmedicinska fakulteten vid Helsingfors universitet, görs mera känd.

10. Internationellt samarbete

Kennelklubben medverkar genom Nordiska Kennelunionen och FCI i den internationella gemenskapen för ökning av kunskaper och färdigheter inom hundavel. I den internationella gemenskapen är huvudprincipen alltid att hundars hälsa och välmående prioriteras.

10.1 Rasstandarder

Egenskaper som äventyrar hundars välmående tillåts fortfarande i rasstandarder för vissa raser. Dessutom godkänner en del rasstandarder endast individer hos vilka mutationer i arvsmassan (t.ex. ridgekam) kan orsaka hälsoproblem hos hunden. Kennelklubben ska, tillsammans med NKU, ta initiativ hos FCI om att FCI ska lägga fram förslag om att ändra och specificera rasstandarder.

I rasstandarder bör, i linje med Europarådets resolution, fastställas gränser för hundarnas högsta och minsta höjd och vikt (med syftet att undvika problem som har att göra med för stor eller för liten storlek). Hundarnas längd i förhållande till höjden bör även begränsas i rasstandarder i syfte att förebygga ryggradsskador. Vidare behövs definitioner av huvudproportioner som möjliggör exempelvis en tillräckligt lång skalle och nos för att hunden inte ska lida av andningsproblem, täppta tårkanaler och valpningsproblem som uppstår på grund av valpar med stora huvuden. Målet i rasstandarderna ska vara en byggnad med vilken man undviker permanent fontanell, onormala benställningar, onormal tanduppsättning, onormal form och storlek av ögon eller ögonlockar (entropion, ektropion, stora utstående ögon), mycket långa öron samt så betydlig veckning av skinnet att det inverkar på hundens hälsa.

Rasstandarderna för de inhemska raserna ska till innehållet vara sådana att de förutom rastypiskhet beaktar också hundarnas hälsa.

10.2 Övriga åtgärder

FCI:s anvisningar om hunduppfödning (Breeding Rules) och FCI:s internationella avelsstrategi (Bilaga 6 och Bilaga 3) anses vara allmänna anvisningar som tillämpas nationellt.

Förslag till FCI lämnas via NKU om att definiera som rasvarianter raser som delar samma bakgrund men som skilts åt på grund av nationella gränser, geografiska hinder eller obetydliga fysiska skillnader i detaljer eller färg, och att dessa kunde paras sinsemellan med eftertanke. Alternativt borde korsningar mellan raser av det nämnda slaget lättare godkännas.

Sambruket av de nationella databaserna främjas mellan nordiska kennelklubbar.

Inhemska raser

Särskild uppmärksamhet fästs på bevarande och främjande av hälsa, arbetsegenskaper och genetisk mångfald hos de inhemska hundraserna.

Inmönstring kan ske i inhemska raser från lantrasstammar i Finland och närområden. Olika stammar i rasen kan också kombineras på specialklubbens initiativ.

De inhemska raserna ingår i det nationella djurgenresursprogrammet. Programmet koordineras av Naturresursinstitutet, som är underordnad jord- och skogsbruksministeriet. I syfte att trygga bevarandet av generna har en genbank för fryst sperma grundats inom ramen av programmet.

Bilagor

Bilaga 1 [Lagen om djurvälstånd](#)

Bilaga 2 [EVIRA:s utlåtande om uppfödning av djur som är bärare av letala anlag \(EVIRA:n lausunto sellaisten rotujen kasvatuksesta, jotka kantavat perimässään letaalitekijöitä\)](#)

Bilaga 3 [FCI:s internationella avelsstrategi \(FCI International Breeding Strategies\)](#)

Bilaga 4 [Europarådets resolution om avel av sällskapsdjur \(Lemmikkieläinten jalostusta koskeva EN:n päätöslauselma\)](#)

Bilaga 5 [FCI:s anvisningar om korsningar mellan olika raser och rasvarianter \(FCI General and breed-specific guidelines about crosses of breeds and breed varieties\)](#)

Bilaga 6 [FCI:s internationella avelsregler \(International Breeding Rules of the FCI\)](#)

Bilaga 7 [Breed Specific Instructions \(BSI\) rörande överdrifter hos rashundar](#)